

Deon Meyer

Donkerdrif

Vertaald uit het Afrikaans door
Martine Vosmaer en Karina van Santen

A.W. Bruna Uitgevers

1

Kapitein Bennie Griessel hoort de haastige stappen en de noodkreet: zijn collega bij de Valken, Vusi Ndabeni, roept dat ze moeten komen, ze moeten komen, er is een overval op een geldwagen, nú.

Een dinsdagochtend in juli, midden in de winter.

Hij laat het dossier voor zich op het bureau liggen, grijpt de Z88 uit zijn la en spurt ervandoor. Vusi is een kleine stille man, altijd kalm. Maar nu niet, zijn stem klinkt dringend, en daarom aarzelt Griessel geen moment.

In de gang gespt hij tijdens het rennen de holster om zijn heupen. Hij ziet Vaughn Cupido aankomen, in zijn lange jas die achter hem aan wappert, zijn 'Batsuit', zijn wintertenu.

'Halleluja,' roept Cupido. Bennie weet dat zijn collega dat zegt omdat hij een hekel heeft aan de saaie rechercheadministratie. Daar waren ze mee bezig. Dit is een buitenkans.

Frankie Fillander en Mooiwillem Liebenberg duiken op uit hun gezamenlijke kantoor. Het gedreun van voetzolen op de kale tegelvloer van het DPMO – het Direktoraat vir Prioriteitsmisdaadonderzoek, ook wel de Valken genoemd – in Bellville, een horde politiemensen die naar de wapenopslag op de eerste verdieping stormt.

Ndabeni is daar al; hij deelt R5-aanvalsgeweren en extra magazijnen uit terwijl adjudant-officier Bossie Bossert in alle haast probeert zijn inventaris bij te houden.

'Ik wil een Stompie,' zegt Cupido.

Vusi geeft hem het RS200-hagelgeweer met pistoolgreep, en een patroongordel.

'Jij bent ook altijd zo'n dwarse diender,' zegt Fillander. 'Het is een geldwagen, geen bankoverval.'

'*Method in my madness*, jongen,' zegt Cupido. 'Wacht maar af.'

'Breng ze wel terug!' schreeuwt Bossert hun achterna.

De afgelopen vijf maanden zijn ze allemaal tijdens de ochtendbriefing op de hoogte gehouden van Vusi's onderzoek: hij werkt aan een golf overvallen op geldtransportwagens in de Wes-Kaap. Dezelfde bende, dezelfde methode: tien man in vier gestolen auto's die een transport in een hinderlaag lokken. Een andere auto, altijd oud en zwaar, rijdt doelbewust de gepantserde geldtransportwagen klem en dwingt hem te stoppen. De anderen omsingelen de geldtransportwagen en schieten dan, zo blijkt uit ballistisch onderzoek naar de actie, met AK-47's en een exotische verzameling handwapens. Tot de bewakers zich overgeven. Of, als ze weigeren, springstof bij de achterdeuren. Er is naar schatting al veertien miljoen rand buitgemaakt.

De overvallers zijn ongrijpbaar, ze laten geen forensisch bewijs achter. Ndabeni is ten einde raad en wordt zwaar onder druk gezet door hun directe bevelhebber, kolonel Mbali Kaleni.

Daarom scheuren de vijf rechercheurs nu met bijna honderdvijftig kilometer per uur in twee burgerauto's weg, de BMW X3 voorop en de Ford Everest erachteraan. Eerst richting de N1, dan naar het oosten.

Griessels telefoon gaat. Het is Vusi, vanuit de BMW met Fillander aan het stuur.

'Vusi?'

Ndabeni moet heel hard praten om boven het geloei van de sirenes uit te komen: 'Ik denk dat de overvallers een politieradio hebben, dus we beperken de communicatie tot de telefoon. Hot tip van mijn nieuwe informant, heel geloofwaardig. Ze hebben het gemunt op een busje van Pride Security op de R45, tussen Malmesbury en Paarl.'

Griessel herhaalt de informatie voor Cupido achter het stuur, en voor Liebenberg.

'Ik heb Paarl op de hoogte gebracht, ze sturen de taskforce,' zegt Ndabeni.

In Paarl zit het hoofdkwartier van de Boland-cluster van de SAPD, de Suid-Afrikaanse Polisiediens, en de regionale tactische taskforce die in de volksmond SWAT wordt genoemd.

Griessel deelt het nieuws met zijn collega's.

'O shit,' zegt Cupido, die niet veel respect heeft voor de capaciteiten van de landelijke afdelingen van de politie.

‘Ik heb Pride Security gebeld. Ze leiden het busje om,’ zegt Vusi. ‘Dus we hopen de bende te pakken terwijl ze staan te wachten.’

‘Weten we waar ze zullen staan?’ vraagt Griessel.

‘Bij de kruising van de R45 en de Agter-Paarlweg,’ zegt Vusi. En ten slotte: ‘De heli komt ook.’

Ze rijden. De blauwe bergen doemen majestueus voor hen op, het Boland is mooi en helder op die koude dag.

***

Het is, zoals Cupido het later zal beschrijven, een ‘clusterfuck van epische omvang’. Vanaf het begin.

Doordat de overvallers een radio hebben die afgestemd is op de frequentie van Pride Security. Ze horen over de nieuwe route die de auto gaat nemen.

Doordat Vusi de R44 kiest omdat hij er terecht van uitgaat dat het veel meer tijd kost om dwars door Paarl te rijden, sirenes of niet.

Doordat Barbara van Aswegen, een boerin op een boerderij nog geen zestig meter van de overvalplek, de klappen en schoten hoort en onmiddellijk de politie in Paarl belt, die op haar beurt de taskforce laat weten waar de actie is. En dan gaat ze het .308 Winchester-jachtgeweer van haar man uit de kluis halen.

Maar eerst halen de overvallers het busje in. Ze slaan toe net voorbij het wijngoed Windmeul, waar de twee rijbanen als twee rivierarmen samenstromen tot één rijbaan. Een zware oude Mercedes S500 uit 1995 dreunt met een doffe klap tegen de rechterzijkant van de gepantserde geldwagen. De chauffeur van Pride, vol adrenaline en angst en vastberadenheid, rijdt te hard. En hij overcompenseert met zijn tegenreactie. Hij rukt het stuur naar rechts, maar de Mercedes raakt hem op dat moment net niet en de auto zwenkt te scherp af. Hij slaat twee, drie, vier keer over de kop, en schuift dan over het asfalt, vonken spatten, metaal schuurt, een hoog jankend geluid. Dan komt hij op zijn linkerkant tot stilstand, midden op de weg.

De vier auto’s van de overvallers rijden tot dicht bij het geldtransport – de Mercedes ervoor om mogelijk tegemoetkomend verkeer tegen te houden, een aan weerskanten en een erachter. De overvallers springen eruit en beginnen op de geldwagen te schieten. Hun

gebruikelijke strategie. Ze weten dat de ramen en panelen kogelwerend zijn, maar het spervuur van knallend lood is over het algemeen zo angstaanjagend dat de bewakers zich overgeven. Daarom schieten ze hun magazijnen leeg en geven ze tijdens het herladen de mannen van Pride de kans om met hun handen in de lucht uit te stappen, zodat de deuren aan de achterkant zonder slag of stoot kunnen worden opengemaakt.

Deze keer niet. De bewakers blijven in hun veiligheidsgordels hangen, gewond, geschokt en angstig.

De overvallers stappen over op plan B. Twee mannen springen uit de achterste auto en rennen met de springlading naar het busje. Ze plakken die behendig tegen de naad tussen de deuren, rennen terug om achter de auto's te schuilen en laten haar tot ontploffing komen. De klap davert over de kale winterwijnstokken, zo hard dat de leerlingen van de basisschool in Slot van die Paarl daar vlakbij met grote ogen naar de juf kijken.

Een wolk van vlammen en zwarte rook stijgt op. De oren van de overvallers tuiten van de knal, zodat ze de sirenes van de arriverende Valken niet direct horen.

***

Vusi Ndabeni ziet de rook van de explosie als eerste. Hij schreeuwt *'Ndiyoyika!'* en hij wijst het Fillander aan.

'Alle bommen en granaten!' zegt Frankie, de oude veteraan. Hij kijkt naar de achterbank, waar zijn geweer ligt.

Hun hartslag versnelt. Fillander trapt instinctief op de rem.

Vusi belt Griessel. 'Zie je de rook?'

'Ja,' zegt Bennie en hij wijst de andere twee in de Everest erop.

'*Fokkit,*' zegt Cupido. '*Party time.*'

Griessel voelt ineens een intense behoefte aan de kalmerende kracht van een Jack Daniel's. Hij is een herstellende alcoholist, al meer dan tweehonderd dagen zonder drank.

Liebenberg en hij klappen de opvouwbare kolven van hun R5's uit, en laden door. Duim op het grote veiligheidsmechanisme. Cupido remt af om afstand te houden van de BMW.

De twee overvallers die bij de Mercedes op de uitkijk staan voor aankomend verkeer, zien en horen de Valken tegelijk. Ze schreeuwen naar de andere acht, die bezig zijn om de geldkisten achter uit de Pride-bus te halen, maar het is te laat. Wanneer ze de eerste schoten op de auto's van de SAPD afvuren, zijn de BMW en de Everest al met piepende banden tot stilstand gekomen – dwars op de weg. De rechercheurs zijn aan de veilige kant van hun auto's uitgestapt. Ze schuilen achter de wagens en vuren nu terug. Cupido, wiens 'Stompie' niet voor deze afstand is gemaakt, heeft zijn Glock 17 in beide handen.

Vuurwapens knetteren, lood slaat tegen de drie auto's en het asfalt, kogels zoeven langs, sommige heel dichtbij, de chemische stank van de drijfvlading is doordringend.

Voor de acht dragers van de geldkisten is er een ogenblik van wikken en wegen: helpen ze terugschieten, of laden ze de buit zo snel mogelijk in hun vluchtauto's? Want de weg naar Paarl achter hen is nog open. De leider met de oranje muts op, pezig en slim en onverschrokken, heeft de ervaring van heel veel overvallen. Hij heeft weinig respect voor de capaciteiten van de politie en denkt dat zijn maten hen lang genoeg bezig kunnen houden. Hij schreeuwt naar de anderen dat ze de geldkisten in de auto's moeten zetten.

Hij heeft geen weet van Frankie Fillanders talenten.

Fillander is een van de drie topschutters van het DPMO – beter bekend als de Valken. En zijn ervaring op het bureau van de SAPD in Mitchells Plain heeft hem geleerd om kalm te blijven als je onder vuur ligt. Daarom heeft hij zijn R5 op enkelschot ingesteld en ligt hij aan de achterkant van de BMW op zijn buik. Zijn collega's geven hem dekking. Hij wacht zijn kans af, richt de grote voorste ringkorrel van het geweer op de eerste man bij de Mercedes. Hij raakt hem hoog in de rechterschouder. De man schokt en laat zijn AK-47 vallen.

Fillander zwaait de loop naar links. Hij kan precies de arm van de andere overvaller bij de Mercedes zien waar die gebogen is om de AK-47 vast te houden. Hij mikt, probeert rekening te houden met

de beweging van de arm en schiet. De 5.56x45-kogel verbrijzelt de elleboog, de man gilt het uit van de pijn en is uitgeschakeld.

Geen van de overvallers schiet nu terug.

Dat is het moment waarop Bennie Griessel denkt dat ze de zaak onder controle hebben, vandaag winnen de goodguys.

Maar dan komt de cavalerie.

2

De Boland-taskforce komt vanaf de kant van Paarl. Oostelijk.

De Valken waren uit de richting van Butterfly World aan komen scheuren. Westelijk. Een volmaakte tangformatie, als ze het van tevoren hadden gepland, een dodelijke flankaanval waardoor de gangsters in een kruisvuur terecht zouden komen.

Maar ze hebben het niet van tevoren gepland. De radiostilte, de rook van de explosie en de dampen van het geweervuur, de overvallers die heen en weer rennen om geldkisten in te laden, en tussendoor in het wilde weg schieten, betekenen dat de aanvoerder van de taskforce, luitenant-kolonel Phila Zamisa, aanvankelijk niet eens in de gaten heeft dat de Valken aan de andere kant staan.

Hij en zijn mannen, met hun kogelvrije zwarte gevechtsvesten en hun Heckler & Koch MP5N-machinepistolen, R5-geweren en een MacMillan TAC-50-scherpschuttersgeweer, remmen, springen uit de auto en beginnen te schieten. De acht overblijvende overvallers duiken onder en achter voertuigen, en de meeste schoten van de taskforce slaan in de auto's van de Valken aan de overkant.

Ze raken Mooiwillem Liebenberg, de man die bekendstaat als het 'massaverleidingswapen' van de Valken, vanwege zijn aantrekkelijkheid voor vrouwen, in zijn wang. Gelukkig voor zijn uiterlijk is het slechts een schampschot, een bloedstreep bij zijn linkeroor. En de taskforce blijft maar schieten.

De Valken hebben het vuren gestaakt omdat ze de taskforce kunnen zien.

'Wat zei ik? O shit!' schreeuwt Vaughn Cupido.

'Fok,' zegt Griessel.

'Ik ga ze bellen,' roept Vusi, want hij heeft het nummer van luitenant-kolonel Zamisa. Hij ligt net onder de voorkant van de BMW, vist zijn telefoon uit zijn jaszak en belt.

Het duurt even voordat de officier opneemt. Ndabeni schreeuwt zo hard mogelijk om boven het geknetter en geknal uit te komen en eindelijk snapt Zamisa wat hij zegt. Er daalt een stilte neer.

Bij de boerderij vlak langs de weg heeft de boerin Barbara van Aswegen de oorlog allang gehoord. Ze is alleen thuis, maar ze is paraat, het jachtgeweer al in haar handen. Ze besluit dat het nu tijd wordt om te gaan schieten, om huis en haard te beschermen. Ze vuurt op de burgerauto's van de Valken, die ze duidelijk kan zien, want ze denkt dat die deel uitmaken van de overval.

***

Bennie Griessel hoort de schoten ergens van links komen. Ze slaan vlak boven hem in de Everest. Hij vloekt en laat zich op zijn hurken zakken.

Nog een schot. Weer slaat het in de Ford.

'Jissis,' zegt Cupido.

Frankie Fillander kan Barbara van Aswegen zien. 'Het is een vrouw!' schreeuwt hij. En dan tegen haar: 'Dame, dit is politie aan deze kant!'

Maar ze blijft schieten.

Griessel hoort Vusi's telefoon overgaan. Vast Zamisa vanaf de andere kant om te horen wat er nu gebeurt. En dan ziet hij hoe de overvallers gebruikmaken van de situatie, hoe ze weg beginnen te rennen. Zuidelijk, weg van de boerin, over het hek, het wijngoed op. 'Kom mee, Vaughn, Willem,' zegt Griessel. Hij herlaadt zijn R5, springt overeind en rent erachteraan.

De overvallers zijn jonger, sneller. Griessel is fietsfit, maar hij is nooit een sprinter of hordeloper geweest. Cupido is veel atletischer, maar dat was voordat hij in het afgelopen jaar zestien kilo is aangekomen. En Mooiwilliem Liebenberg wil gaan helpen, maar Barbara van Aswegen schiet op dat moment het raam aan de passagierskant bij zijn hoofd stuk, zodat het glas om hem heen spat en hij zich plat moet laten vallen.

Bennie is als eerste over het hek en door de lange rij populieren die langs het pad staan. Hij ziet de acht overvallers die op de top van de heuvel langs de witgekalkte bijgebouwen van het wijngoed rennen. En vanuit zijn ooghoek ziet hij dat de leden van de taskforce aan zijn

linkerkant ook dichterbij komen. Hij kijkt om. Vaughn Cupido's lange, elegante jas is aan het hek blijven hangen, hij heeft zijn hagelgeweer met pistoolgreep in de hand.

'Ik kom eraan, Benna!'

Griessel rent. De grond is drijfnat van de laatste regen, de modder glad. Bovenaan bij de bijgebouwen moet hij afremmen om stil te staan, want hij wil eerst voorzichtig om de hoek gluren. Maar hij glijdt uit en smakt neer. Hij springt overeind, met modder op zijn broek en zijn ellebogen.

Hij ziet de overvallers, in volle vlucht. Hij wil de R5 heffen en schieten, maar realiseert zich dat er een rij arbeidershuisjes voor hem staat. De vier man van de taskforce komen snel dichterbij over de weg van het wijngoed, maar ze zijn nog te ver weg om de overvallers te kunnen onderscheppen.

Hij rent, raakt buiten adem en zijn borstkas brandt.

Ter hoogte van de huisjes moet hij weer afremmen en kijken. De voortvluchtigen zijn op weg naar de laagvlakte aan de andere kant van het reservoir, op volle snelheid. Hij heft zijn geweer en vuurt drie schoten af. Het maakt niet uit.

Er klopt iets niet. Hij telt de rennende figuren – er zijn nog maar zeven overvallers tussen de lange rijen winterkale wijnstokken. En ze verspreiden zich. Een groep van vier zwenkt naar rechts, de andere drie blijven rechtdoor gaan.

Dan zijn de mannen van de taskforce bij hem. Hij herkent luitenant-kolonel Zamisa.

'Ha, Bennie,' zegt Zamisa. 'Kom mee, dan pakken we die drie.' Hij gebaart naar zijn teamleden dat ze de groep van vier moeten volgen.

Griessel kijkt om. Cupido is dertig meter achter hem. 'Vaughn, er zit er een in een van die arbeidershuisjes!' schreeuwt hij.

'Laat die fokker maar aan mij over!' schreeuwt Cupido terug, compleet buiten adem.

Zamisa spurt weg. Hij is in de veertig, maar sportief en fit. Griessel moet zich inspannen om hem bij te houden.

'Daar zit een basisschool,' zegt Zamisa tijdens het rennen en hij wijst naar het oosten.

'Shit,' zegt Griessel, want dat kan gijzelaars betekenen. Grote problemen.

Maar de drie vluchtelingen zwenken ineens naar het noorden af, in de richting van een peloton dennen.

‘Ze willen terug naar hun auto’s,’ zegt Zamisa.

Griessel heeft geen adem om antwoord te geven.

***

Cupido staat vlak bij het hoogst gelegen arbeidershuisje, met zijn hand tegen de muur om op adem te komen. Hij zal moeten afvallen, hij is nog nooit zo dik en uit conditie geweest, hoe moet hij dat doen? Zijn Banting-dieet wil maar niet lukken. Het is de schuld van zijn vriendin, Desiree Coetzee. Ze houdt van koken en uit eten gaan. Er is altijd snoep in huis, waar hij geen weerstand aan kan bieden.

Hij ziet hen wegrennen door het golvende landschap, zijn collega en de leden van de taskforce.

Van de andere kant van de weg hoort hij nog steeds de losse schoten die de boerin op Vusi en zijn team afvuurt.

Hij schudt zijn hoofd.

Clusterfuck.

Hij gluurt om de hoek en kijkt de weg af die tussen de vier huisjes en een rij bomen loopt.

Stil.

Een beweging tussen de bomen. Hij heft het hagelgeweer, al weet hij dat het te ver is voor dit wapen.

Het is een kind – een bruin jochie, misschien vijf jaar – dat zijn hoofd uitsteekt, met een verschrikt gezicht.

Cupido sluipt de hoek om, blijft tegen de muur staan en schuift naar het kleintje toe.

Schoten knallen, zuidelijk, ver weg.

Het kind schrikt.

Cupido voelt aan de deur van het eerste huisje. Die is op slot. Misschien heeft de overvaller hem aan de binnenkant afgesloten.

Het kind gebaart naar hem. Cupido kijkt. Het vingertje wijst in de richting van het derde huisje.

Cupido rent, zo lichtvoetig mogelijk, naar het jochie toe.

Hij fluistert: ‘Is hij daarbinnen?’

Het hoofdje knikt.

‘Is daarbinnen nog iemand?’

‘De baby.’

‘De baby? Waar is zijn moeder?’

Het kind wijst weer, deze keer in de richting van de boerderij. Hij fluistert: ‘Ze is hout gaan halen, meneer, het is koud.’

Cupido knikt. ‘Blijf achter de boom. Plat op de grond.’

Het kleintje knikt plechtig en gaat liggen, met zijn handen tegen zijn oren.

Vaughn loopt over de veranda tot aan de deur. Hij legt het hagelgeweer op de cementvloer, trekt zijn jas uit en legt die naast het vuurwapen. Hij wil niet dat die zijn bewegingsvrijheid belemmert. Hij pakt de RS200 en gaat naast de deur staan, met zijn rug tegen de muur.

‘Kom naar buiten, dan zal ik niet schieten!’ roept hij.

Van binnen knallen schoten van een AK-47 op automatisch. De houten deur versplintert. De baby daarbinnen begint te krijsen.

Cupido wacht tot het magazijn leeg is. Dan schopt hij de deur open en duikt naar binnen. Hij rolt een keer om, richt vanuit zijn liggende positie het hagelgeweer op de overvaller. De woonkamer is klein. De man staat achter een bank. Op de bank ligt de huilende baby, het schrille geluid gaat door merg en been. De overvaller heeft een pistool in zijn hand en zet de loop tegen de wang van de baby.

‘Ik schiet de baby dood,’ zegt hij tegen Cupido, met een woeste blik in zijn ogen.

Vaughn beseft dat Fillander gelijk had. De Stompie was een verkeerde keuze. Want als hij nu gaat schieten, raakt de hagel ook de baby.

3

‘*Take it easy, bro,*’ zegt Cupido.

Hij houdt zijn linkerhand omhoog, vouwt de vingers van zijn geweerhand open in een gebaar van overgave en staat langzaam op.

‘Laat die *gun* vallen,’ zegt de overvaller. Het pistool tegen de wang van de baby beweegt. Het kind krijst.

‘Oké,’ zegt Cupido. ‘*Easy.*’ Hij verplaatst langzaam de Stompie naar zijn linkerhand terwijl hij zich laat zakken, maar verliest de man niet uit het oog. Hij laat het hagelgeweer langzaam naar de vloer zakken, steeds langzamer, lager en lager. Hij weet dat de man, op het moment dat hij de kolf loslaat, zijn pistool zal heffen om hem neer te schieten.

‘Kijk, ik leg het heel rustig neer.’ Hij wil dat de overvaller zijn aandacht op het hagelgeweer richt, zodat zijn rechterhand achter tussen zijn riem kan grijpen.

Hij zal het goed moeten timen.

‘Wil je dat ik het naar je toe schop?’ vraagt hij vlak voordat hij de Stompie neerlegt.

De baby krijst. Oorverdovend.

Hij vraagt nog een keer, harder: ‘Wil je dat ik het naar je toe schop?’

De man geeft geen antwoord, hij is gespannen als een springveer, maar zijn ogen volgen de RS200.

Cupido hoort de stem van de vrouw buiten, vol angst: ‘Mijn kind, mijn kind!’

Vaughn laat het geweer vallen, de laatste centimeters, zijn rechterhand heeft de kolf van de Glock 17 achter zijn rug beet. Hij rukt hem tevoorschijn. De man heft zijn pistool. Cupido duikt en schiet.

De twee schoten knallen tegelijk.

***

Luitenant-kolonel Zamisa is zeven stappen voor Bennie bij de lange stenen muur. De dennen staan nog een stukje verder.

Griessels borst brandt, hij moet eerst tegen het koude steen leunen. Zijn haar, dat als gewoonlijk een knipbeurt achterloopt, zit nog meer in de war dan gewoonlijk. Zijn amandelvormige ogen, die als Slavisch worden beschreven, zijn spleetjes tegen de felle zon. Hij is te oud voor dit soort capriolen, denkt hij, zesenvoertig, maar jissis, hij heeft veel meer kilometers op de teller.

‘Het schieten is opgehouden,’ zegt Zamisa.

Griessel knikt. De boerin is bij zinnen gekomen.

‘Het is een begraafplaats,’ zegt Zamisa, die op zijn tenen moet staan om over de muur en tussen een paar cipressen door iets te zien.

Griessel doet hetzelfde.

Het kerkhof van Slot van die Paarl is ongeveer honderd meter lang en vijftig meter breed. De muur loopt er helemaal omheen, er is een toegangshek aan de tegenovergestelde kant van waar zij staan. Een paar honderd grafstenen.

Hij ziet een beweging. De loop van een Russisch aanvalsgeweer nauwelijks zichtbaar van achter een grote marmeren steen. Daar verschuilt zich een overvaller.

‘Ze zitten hier,’ zegt hij.

Zamisa aarzelt heel even. ‘Bennie, loop jij om naar het hek. Ik wacht op je voor dekking. Als je begint te schieten, kom ik over de muur. Overdonder ze.’

‘Oké,’ zegt Griessel. Hij sprint weg, iets gebukt om achter de muur te blijven. Hij gaat rechtsom, wat de kortste weg naar het hek lijkt. Hij probeert zijn voetstappen zo zacht mogelijk te houden. Dat is relatief makkelijk op de natte, zachte grond en het gras.

De eerste hoek om. Hij rent langs de korte kant van het kerkhof. Hij hoort niets, alleen duiven die koeren in de cipressen. Een hagedis scharrelt over de okergele stenen.

De laatste hoek om.

Een overvaller bij het hek, op zijn hurken, waakzaam, de AK in zijn handen. Maar hij kijkt naar het noorden, weg van Bennie. Dan hoort hij de rechercheur en draait zich om. Griessel duikt plat op de grond zodat hij een zo klein mogelijk doelwit vormt, hij richt en schiet, twee snelle schoten.

De man slaat achterover.

Knallen van binnenuit; ze slaan zonder schade aan te richten in de andere kant van de muur.

Bennie beseft dat Zamisa zal denken dat het zijn dekkingsschoten waren. De luitenant-kolonel zal nu over de muur klimmen. Griessel springt overeind, naar het hek toe.

Aan de andere kant van de muur hoort hij knallen, uit de R5 van de bevelvoerder van de taskforce.

***

Buiten het arbeidershuisje gilt de moeder van de baby, een schrille klaagzang die boven het gekrijs van het kind uit komt.

Cupido hoort haar over de betonnen veranda rennen. 'Niet binnenkomen!' roept hij, want hij wil niet dat ze de overvaller ziet met de gapende wond waar eerst zijn rechteroog zat. Hij springt overeind, steekt de Glock weer tussen zijn riem, pakt de baby heel voorzichtig op en draait zich om.

Ze staat in de deuropening, een kleine tengere vrouw, nauwelijks twintig. Ze jankt hoog en aanhoudend, steekt haar armen uit naar de baby.

Hij geeft haar het kind. De baby huilt onophoudelijk. 'Kom,' zegt hij, 'alles is in orde.' Hij loopt terug, raapt de Stompie op en stuurt de vrouw naar buiten. Hij kijkt naar het kogelgat in de muur – het schot van de overvaller. Het heeft hem op een paar millimeter gemist.

Fokkit.

Hij loopt naar buiten. Hij wil het jochie daarbuiten gaan bedanken.

***

Griessel rent door het hek het kerkhof op.

Een schot raakt de muur rechts van hem, steensplinters en stof spatten in zijn rechteroog. Hij laat zich achter een graf vallen. Er slaan nog meer kogels in, om hem heen. Hij kan niet goed zien, de tranen stromen, hij laat de R5 los en probeert zijn ogen schoon te wrijven.

Een moment stilte. Niemand schiet.

Hij hoort net op tijd de voetstappen. De overvaller denkt dat hij geraakt is, vermoedt Griessel, en komt hem een nekschot geven. Hij grijpt het geweer, rolt op zijn rug, heft de R5 en wacht. Alles is wazig, zijn zicht is nog steeds belemmerd.

De man verschijnt op het paadje met een moordzuchtige blik in zijn ogen, doelgericht, maar hij schiet te haastig, zodat de knetterende AK het hek en de muur raakt.

Griessels hart bonkt, de impuls om de trekker over te halen is overweldigend, maar hij wacht, houdt de bewegingen van de man in de gaten, schiet een, twee keer en de man valt boven op hem, zijn vinger nog aan de trekker, tot het Russische wapen is leeggeschoten. Bennie duwt de overvaller met geweld van zich af, met zijn loop tegen de borst van de man. Hij schiet nog een keer. Het lichaam is levenloos.

Alles stil.

Griessel komt overeind op zijn knieën, trillend van de adrenaline. Hij steekt zijn hoofd van achter de zerk omhoog. Hij ziet Zamisa, zestig meter verderop. Hulpeloos, de R5 in zijn handen, het magazijn kennelijk leeg. Voor hem de tanige man met de oranje muts – met zijn rug naar Griessel – die op de leider van de taskforce afloopt, pistool in de hand.

Hij heeft een kans, weet Griessel. Seconden.

Zijn rechteroog traant, maar er is geen tijd om het schoon te ve-gen. Hij legt zijn elleboog op de zerk, richt door het waas voor zijn ogen, en schiet.

***

De atletische bendeleider ligt te kreunen. De wond boven in zijn schouder bloedt, zijn handen zijn achter zijn rug gebonden. Hij zegt geen woord.

Griessel en Zamisa zien de busjes van de taskforce aan komen rijden.

‘Fancy geweer,’ zegt de luitenant-kolonel en hij raakt met de punt van zijn schoen de AK-47 aan, die nu rechtop tegen de muur staat. ‘Ik ga ervan uit – en hoop – dat jij de Buddie Fick doet?’

Want een wapen ‘Buddie Ficken’ houdt in dat de betrokken rechercheur de omvangrijke vuurwapendocumentatie moet voorbereiden voor het beslaghuis in Silverton, even buiten Tshwane, waar kolonel Buddie ‘Blinkie’ Fick de scepter zwaait. Fick is een pietluttige, nogal despotische heerser in zijn kleine koninkrijk, niet bijzonder geliefd onder de politiemensen in het land omdat hij vaak de documentatie met een paar bitse opmerkingen terugstuurt voor correcties. Zijn bijnaam heeft hij gekregen omdat de knopen van zijn uniform – en zijn auto – altijd blinken en volmaakt gepoetst zijn.

‘Ik vrees dat ik dat nu moet doen,’ zegt Griessel, en hij kijkt naar het aanvalsgeweer. De pistoolgreep achter de trekker is vervangen door een ivoren greep. Er is een woord in gekerfd: *UKUFA*.

‘Dat is Xhosa,’ zegt Zamisa. ‘Het betekent “dood”.’